

Statlig förvaltning och statistikfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår tre tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden som rör gemensamma e-förvaltningsprojekt, utbudet av och tillgängligheten till öppna data och lokaliseringen av statliga myndigheter.

- Regeringen bör dels se till att de statliga myndigheterna på ett bättre sätt samverkar över myndighetsgränserna med e-förvaltningsprojekt, dels säkerställa att de lägger ett ökat fokus på att ta fram fler e-tjänster.
- Regeringen bör ge de statliga myndigheterna i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data tillgängliggörs.
- Regeringen bör se till att statliga myndigheter under regeringen lokaliseras till förorter och lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad samt även prövar lokalisering till andra delar av landet.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående utredningar och arbeten.

I betänkandet finns 10 reservationer (M, SD, L, V, KD)

Behandlade förslag

Cirka 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Gemensamma e-förvaltningsprojekt.....	7
Öppna data.....	9
En it-haverikommission.....	11
Öppen källkod	12
Innovationsvänlig upphandling	13
Social impact bonds.....	14
Staten som arbetsgivare	15
Fortifikationsverket	19
Lokalisering av myndigheter	21
Statens ägande i Akademiska Hus AB	23
Behov av ny statistik	24
Reservationer	29
1. Öppen källkod, punkt 4 (SD).....	29
2. Innovationsvänlig upphandling, punkt 5 (KD)	29
3. Social impact bonds, punkt 6 (KD)	30
4. Staten som arbetsgivare, punkt 7 (M).....	30
5. Staten som arbetsgivare, punkt 7 (V).....	31
6. Staten som arbetsgivare, punkt 7 (KD).....	32
7. Behov av ny statistik, punkt 11 (M)	33
8. Behov av ny statistik, punkt 11 (SD).....	34
9. Behov av ny statistik, punkt 11 (L)	34
10. Behov av ny statistik, punkt 11 (KD)	35
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	37
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	37

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Gemensamma e-förvaltningsprojekt

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen dels bör se till att de statliga myndigheterna på ett bättre sätt samverkar över myndighetsgränserna med e-förvaltningsprojekt, dels säkerställa att de lägger ett ökat fokus på att ta fram fler e-tjänster, och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3059 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 26.

2. Öppna data

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör ge de statliga myndigheterna i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data tillgängliggörs, och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3059 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 25 och

bifaller delvis motionerna

2015/16:229 av Erik Ottoson (M) yrkandena 1 och 2 samt

2015/16:933 av Rickard Nordin (C).

3. En it-haverikommission

Riksdagen avslår motion

2015/16:2441 av Kristina Yngwe (C) yrkande 6.

4. Öppen källkod

Riksdagen avslår motion

2015/16:2056 av Mattias Bäckström Johansson (SD).

Reservation 1 (SD)

5. Innovationsvänlig upphandling

Riksdagen avslår motion

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 36.

Reservation 2 (KD)

6. Social impact bonds

Riksdagen avslår motion

2015/16:2713 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 3 (KD)

7. Staten som arbetsgivare

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:124 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11,
 2015/16:445 av Annelie Karlsson och Kerstin Nilsson (båda S),
 2015/16:1582 av Hans Rothenberg m.fl. (M) yrkande 2,
 2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3,
 2015/16:2276 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1,
 2015/16:2631 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M),
 2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och
 2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 8.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (KD)

8. Fortifikationsverket

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:403 av Sten Bergheden (M),
 2015/16:688 av Anti Avsan (M) och
 2015/16:2142 av Åsa Westlund m.fl. (S).

9. Lokalisering av myndigheter

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör se till att statliga myndigheter under regeringen lokaliseras till förorter och lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad samt även prövar lokalisering till andra delar av landet, och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 4.

10. Statens ägande i Akademiska Hus AB

Riksdagen avslår motion

2015/16:72 av Finn Bengtsson och Lotta Finstorp (båda M).

11. Behov av ny statistik

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
 2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD),
 2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 3,
 2015/16:2453 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
 2015/16:3224 av Kent Ekeroth (SD).

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (L)

Reservation 10 (KD)

Stockholm den 14 april 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Jörgen Hellman (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Hans Unander (S), Dennis Dioukarev (SD), Erik Ullenhag (L), Jakob Forssmed (KD), Niklas Karlsson (S), Fredrik Schulte (M), Börje Vestlund (S), Maria Malmer Stenergard (M), Adnan Dibrani (S) och Håkan Svenneling (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 27 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2015/16. Motionerna tar upp frågor om effektiv förvaltning och digitalisering, öppna data, staten som arbetsgivare, Fortifikationsverket, lokalisering av statliga myndigheter, statens ägande i Akademiska Hus AB och behov av ny statistik.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i en bilaga till betänkandet.

Utskottets överväganden

Gemensamma e-förvaltningsprojekt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen dels bör se till att de statliga myndigheterna på ett bättre sätt samverkar över myndighetsgränserna med e-förvaltningsprojekt, dels säkerställa att de lägger ett ökat fokus på att ta fram fler e-tjänster. Därmed bifaller riksdagen ett motionsyrkande om gemensamma e-förvaltningsprojekt.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:3059 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 26 anføres att gemensamma e-förvaltningsprojekt i statsförvaltningen gör det möjligt att skapa stora effektivitetsvinster och att det därför behövs en gemensam e-förvaltningsstrategi i statsförvaltningen.

Kompletterande information

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16 utg.omr. 22 s. 119–120) konstaterar regeringen att digitaliseringen är den enskilt största förändringsfaktorn i vår tid och påverkar alla delar av samhället. Förutom att digitaliseringen bidragit till en stärkt välfärd har den också bidragit till att driva tillväxten i Sverige. Regeringen anger att det verkar finnas en outnyttjad potential inom den offentliga sektorn trots att Sverige har bland de bästa förutsättningarna i världen för digitalisering. Digitalisering är ett viktigt verktyg för att effektivisera den offentliga förvaltningen. För att förstärka styrningen och samordningen av övergripande it-användning i statsförvaltningen aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2015 en satsning för perioden 2015–2018.

Den 25 februari 2016 fick Ekonomistyrningsverket (ESV) i uppdrag (N2016/01642/EF) att följa de statliga myndigheternas användning av it och hur myndigheterna tar till vara digitaliseringens möjligheter. ESV ska årligen hämta in nyckeltal, mognadsbedömningar och information om strategiska it-projekt från de myndigheter som omfattas av uppdraget. ESV ska också genomföra ytterligare utvecklingsarbete och inledningsvis lägga särskilt fokus på myndigheternas mognad när det gäller nyttorealiserings, portföljstyrning och it-försörjning.

Den 29 oktober 2015 beslutade regeringen dels att underteckna en avsiktsförklaring för digital förnyelse av det offentliga Sverige tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), dels att tillsätta ett särskilt råd

för digitalisering av det offentliga Sverige. Rådet kommer att fungera som ett forum för samordning mellan myndigheter, mellan kommuner och landsting och inom Regeringskansliet.

Den 1 mars 2016 redovisade ESV sitt uppdrag om finansieringslösningar för gemensamma digitala lösningar i ett förvaltningsstadium (dnr 1.1-397/2015). ESV:s förslag tar sikte på att öka samverkan mellan de statliga myndigheterna för att främja den digitala förvaltningen.

Den 4 februari 2016 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att kartlägga och analysera styrningen av statlig verksamhet (dnr Fi2016/00372/SFÖ). I bakgrunden till uppdraget anger regeringen att många åtgärder har vidtagits sedan 1990-talets början för att effektivisera offentlig verksamhet. Regeringen konstaterar också att både ESV och Statskontoret i flera rapporter under de senaste åren analyserat styrningsfrågor i statsförvaltningen, bl.a. med avseende på effektivisering av kärnverksamheten, och att det finns behov av ytterligare och konkreta förslag som stärker den inriktning av styrningen som regeringen eftersträvar och som tar till vara digitaliseringens möjligheter. I uppdraget till Statskontoret ingår att identifiera, analysera och föreslå hur myndigheters uppgiftslämnande och administration kan minska, förenklas eller automatiseras. Efter samråd med ESV ska detta uppdrag redovisas till regeringen senast den 30 juni 2016.

ESV har sedan 2014 i sitt regleringsbrev haft ett uppdrag som handlar om effektivare statsförvaltning. Under 2016 ska myndigheten sprida goda exempel om effektivisering i statsförvaltningen i fråga om resultat, arbetssätt och metoder, t.ex. digitalisering, samt styrning och uppföljning. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Statskontoret och rapporteras till Finansdepartementet senast den 9 december 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att digitaliseringen av statsförvaltningen är central och att det finns stora effektivitetsvinster med att bedriva e-förvaltningsprojekt samordnat inom statsförvaltningen. Därför bör regeringen dels se till att de statliga myndigheterna på ett bättre sätt samverkar över myndighetsgränserna med e-förvaltningsprojekt, dels säkerställa att de lägger ett ökat fokus på att ta fram fler e-tjänster. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionsyrkandet.

Öppna data

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör ge de statliga myndigheterna i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data tillgängliggörs. Därmed bifaller riksdagen ett motionsyrkande om att öka utbudet och tillgängligheten av öppna data och bifaller delvis övriga här aktuella motionsyrkanden.

Motionerna

I motion 2015/16:229 av Erik Ottoson (M) anføres att regeringen bör öka takten i arbetet med att tillgängliggöra statliga data i form av öppna data (yrkande 1) och skapa förutsättningar för och driva på landstings och kommuners arbete med öppna data (yrkande 2). Motionären konstaterar att statens, landstingens och kommunernas verksamheter skapar stora mängder information som om den kunde göras tillgänglig för allmänheten och näringslivet skulle öka transparensen i det offentliga Sverige, samtidigt som nya värden kan skapas i ekonomin.

I motion 2015/16:933 av Rickard Nordin (C) konstateras att offentliga databaser många gånger har haft stor betydelse för nya affärsidéer, forskning och innovationer och att databaserna därför bör öppnas upp på ett betydligt bättre sätt än i dag.

I kommittémotion 2015/16:3059 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) anføres att regeringen bör ge samtliga myndigheter i uppdrag att strategiskt arbeta för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och att samtliga myndigheter bör tillgängliggöra de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data (yrkande 25).

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat ett motionsyrkande om förenklad åtkomst till statliga data i motionsbetänkande om statlig förvaltning och statistikfrågor (bet. 2013/14:FiU25). Utskottet avstyrkte då yrkandet med hänvisning dels till befintlig tillgänglighet av statliga data, dels till en pågående utredning till följd av en ändring i det s.k. PSI-direktivet.

Kompletterande information

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 52–53) konstaterar regeringen att ändringarna i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (PSI-lagen)

trädde i kraft den 1 juli 2015. Ändringarna innebär att lagens tillämpningsområde utökas till att omfatta arkiv, bibliotek och museer och att den allmänna principen om att handlingar som tillhandahålls får utnyttjas uttrycks i lagen. Lagändringen innebär bl.a. att myndigheterna är skyldiga att publicera en förteckning över vilka typer av handlingar de vanligen tillhandahåller elektroniskt. En ny huvudregel för avgifter införs också som innebär att avgifterna inte får överstiga kostnaderna för att reproducera, tillhandahålla och sprida handlingarna. Skillnaden mot tidigare är att kostnader för insamling inte får ingå i avgiftsberäkningen. Regeringen anser att förändringarna förbättrar förutsättningarna för enskilda att vidareutnyttja myndigheternas informationsresurser för kommersiella och icke-kommersiella ändamål.

Regeringen hänvisar i budgetpropositionen till att under 2013–2014 har 18 myndigheter haft i uppdrag att rapportera om sitt arbete med att tillgängliggöra handlingar från den offentliga förvaltningen. Rapporteringen visar enligt regeringen att myndigheterna bedriver ett aktivt arbete med att tillgängliggöra information.

Statskontoret har vidare haft i uppdrag att göra en samlad uppföljning av statliga och kommunala myndigheters arbete med att tillgängliggöra handlingar för vidareutnyttjande. En delredovisning lämnades till regeringen i slutet av september 2015 (dnr 2014/80-5) med en kartläggning av nuläget innan ändringarna i PSI-lagen trädde i kraft och innan några främjande åtgärder vidtagits. I den andra delen som ska redovisas i januari 2018 ska Statskontoret följa upp utvecklingen och utvärdera effekterna av ändringarna i lagen och övriga åtgärder.

I sitt svar på interpellation 2014/15:715 av Erik Ottoson (M) konstaterar statsrådet Ardalan Shekarabi (S) att han delar interpellantens uppfattning om att statliga myndigheter har en stor mängd information som kan vara av värde för innovatörer. Statsrådet menar att oavsett om det rör sig om öppna data eller information som belagts med avgifter eller andra villkor är arbetet med att tillgängliggöra information så enkelt och kostnadseffektivt som möjligt en uppgift och ett ansvar som berör alla myndigheter och alla politikområden. Åtgärder på området är att betrakta som goda investeringar för framtiden. Enligt statsrådet har regeringen kommit igång med att utveckla politiken kring öppna data och ser ett behov av att ha en tätare dialog med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) på området.

I ett svar på fråga 2015/16:302 av Erik Ottoson (M) framkommer att regeringen har gett Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att förvalta portalen oppnadata.se t.o.m. juni 2016 (N2015/06890/EF). I uppdraget ingår också att Vinnova ska lämna förslag på hur regeringen bäst kan främja näringslivsutveckling baserad på offentlig information, i synnerhet öppna data. Regeringen har också tecknat en avsiktsförklaring om digital förnyelse av det offentliga Sverige med SKL (N2015/07455/EF). Öppna data är en av de grundläggande principerna bakom avsiktsförklaringen.

Utskottets ställningstagande

Svensk tillväxt och välfärd blir i allt större utsträckning beroende av den digitala utvecklingen och möjligheterna till digital innovation. Utskottet anser att även statliga verksamheter behöver följa med i den utvecklingen. Eftersom de statliga myndigheterna har en stor mängd information som kan vara av värde för innovatörer, anser utskottet att en ökad tillgänglighet till öppna data skapar värden för både staten och det allmänna som väl överstiger kostnaden för att tillgängliggöra informationen. För att ta till vara möjligheterna till effektivisering och bättre service till medborgarna genom digital innovation bör regeringen därför ge de statliga myndigheterna i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data tillgängliggörs. Därmed tillstyrker utskottet motionsyrkandet om att öka utbudet och tillgängligheten av öppna data och tillstyrker delvis övriga här aktuella motionsyrkanden.

En it-haverikommission

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en it-haverikommission med hänvisning till att regeringen vidtagit åtgärder som bidrar till en förbättrad hantering av it-projekt hos de statliga myndigheterna.

Motionen

I motion 2015/16:2441 av Kristina Yngwe (C) yrkande 6 anförs att eftersom många it-satsningar i det offentliga inte går som planerat behövs en nationell it-haverikommission för att bättre utvärdera och dra lärdomar av offentliga satsningar inom it.

Kompletterande information

ESV har haft i uppdrag av regeringen (dnr N2015/738/EF) att fördjupa arbetet med jämförelser av de statliga myndigheternas it-kostnader och att hämta in information om vilka strategiska it-projekt som myndigheterna driver och som bedöms ha en hög risk vad gäller nytta och budget. ESV har också haft i uppdrag att utarbeta förslag till hur mätning och rapportering av de statliga myndigheternas it-användning kan utvecklas och hur statsförvaltningens digitalisering kan följas upp. Uppdraget slutredovisades i december 2015 (ESV 2015:64). På sikt ska arbetet enligt regeringen bidra till förbättrad hantering av it-projekt hos berörda myndigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22 s. 108).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att digitaliseringen är den enskilt största förändringsfaktorn i vår tid och att den är ett viktigt verktyg för att effektivisera den offentliga sektorn. Det är därför som utskottet ser positivt på att regeringen låtit ESV ta fram en modell för riskbedömning av it-projekt och inte ser något behov av ytterligare åtgärder. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Öppen källkod

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om öppen källkod med hänvisning till pågående arbete i EU med strategin för en digital inre marknad.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionen

I motion 2015/16:2056 av Mattias Bäckström Johansson (SD) anförs att det är viktigt att regeringen gör ett principiellt ställningstagande som är vägledande när det gäller användandet av öppen källkod och öppna standarder. Motivet är att det enligt motionären fortfarande förekommer, trots att användningen av öppen källkod och öppna standarder inom det offentliga Sverige börjar ta fart, att man av bekvämlighetsskäl inte går över till öppen källkod och öppna standarder.

Tidigare behandling

Frågan om öppen källkod och öppna standarder behandlades av utskottet i förra årets motionsbetänkande om statlig förvaltningspolitik och statistik (bet. 2014/15:FiU25). Motionsyrkandet avstyrktes med motiveringen att regeringen i budgetpropositionen för 2015 angett att man skulle komma att genomföra ett arbete med fri programvara.

Kompletterande information

När det gäller frågan om öppen källkod anger regeringen i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22 s. 120) att strategin för EU:s digitala inre marknad kommer att ha stor inverkan på det nationella e-förvaltningsarbetet. Standarder på it-området kommer att spela en allt större roll för att skapa återanvändbara lösningar. Digitala tjänster bör i så stor utsträckning som möjligt bygga på öppna standarder och använda programvara som frigör statsförvaltningen från beroendet av enskilda tekniska lösningar. It-standardiseringsrådet, som initierades av E-delegationen och nu

drivs vidare av Swedish Standards Institute (Sis), kommer enligt regeringen att bli en viktig aktör i standardiseringsarbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandet mot bakgrund av att strategin för EU:s digitala inre marknad kommer att ha stor inverkan på det nationella e-förvaltningsarbetet och att utskottet inte vill föregripa det arbetet. Utskottet delar regeringens bedömning att digitala tjänster i så stor utsträckning som möjligt bör bygga på öppna standarder och använda programvara som frigör statsförvaltningen från beroendet av enskilda tekniska lösningar.

Innovationsvänlig upphandling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om innovationsvänlig upphandling med hänvisning till att regeringen under riksmötet kommer att överlämna en proposition till riksdagen med ett nytt regelverk för offentlig upphandling.

Jämför reservation 2 (KD).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) begärs att det ska finnas tydliga och målsatta uppdrag till myndigheterna i deras regleringsbrev om att de ska arbeta med innovationsvänlig upphandling eller upphandling av innovation (yrkande 36).

Kompletterande information

När det gäller frågan om innovationsvänlig upphandling och upphandling av innovation kan det konstateras att regeringens mål är att den offentliga upphandlingen ska vara effektiv, rättssäker och ta till vara på konkurrensen på marknaden samtidigt som innovativa lösningar främjas och miljöhänsyn och sociala hänsyn beaktas (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 91).

Regeringen avser att senare under våren 2016 överlämna en proposition till riksdagen med ett nytt regelverk för upphandling som riksdagen kommer att behandla under hösten 2016. Det nya regelverket innebär ett genomförande av nya EU-direktiv på upphandlingsområdet och ett syfte är att ge upphandlande myndigheter bättre möjligheter att använda upphandling bl.a. för att främja innovation. Ett nytt förfarande – innovationspartnerskap – väntas föreslås som en upphandlande myndighet eller enhet ska kunna använda när den avser att köpa en innovativ vara eller tjänst som ännu inte finns på marknaden.

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 100) anges att Upphandlingsmyndigheten ska ta över Konkurrensverkets arbete i programmet Tidig dialog som inletts tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Teknikföretagen. Programmet har tillkommit för att bidra till utveckling av offentlig upphandling och stimulera till nya lösningar. Enligt propositionen kommer regeringen att stärka arbetet med att främja innovationer och nya lösningar genom offentlig upphandling. Regeringen har därför gett Upphandlingsmyndigheten ytterligare resurser för detta ändamål.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om innovationsvänlig upphandling och upphandling av innovation konstaterar utskottet att regeringen under riksmötet kommer att överlämna en proposition till riksdagen med ett nytt regelverk för upphandling och att Upphandlingsmyndigheten har fått utökade resurser för att stärka arbetet med att främja innovationer och nya lösningar genom offentlig upphandling. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Social impact bonds

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om s.k. social impact bonds med hänvisning bl.a. till att det pågår ett aktivt effektiviseringsarbete i statsförvaltningen för att ge bättre service åt medborgarna till en lägre kostnad.

Jämför reservation 3 (KD).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:2713 av Andreas Carlsson m.fl. (KD) föreslås att ett system med s.k. social impact bonds ska prövas för att nå ett mer effektivt förebyggande arbete med olika sociala insatser (yrkande 8). Systemet går ut på att den offentliga sektorn formulerar klara och tydliga målsättningar inom ett visst område, t.ex. att minska antalet brott som begås av unga. Därefter får företag och organisationer erbjuda sig att genomföra projektet och nå målen.

Tidigare behandling

När det gäller motionsyrkandet om att införa s.k. social impact bonds behandlades ett liknande yrkande senast i förra årets motionsbetänkande om statlig förvaltning och statistik (2014/15:FiU25). Motionsyrkandet avstyrktes då av utskottet med motiveringen att den offentliga sektorns utmaningar måste mötas med medvetna insatser för att modernisera och effektivisera de gemensamma verksamheterna. Utskottet kunde konstatera att det på flera håll

bedrivs ett aktivt effektiviseringsarbete för att ge bättre service åt medborgarna till en lägre kostnad.

Utskottets ställningstagande

Sverige har en offentlig förvaltning som i väsentliga delar fungerar väl. För att upprätthålla det, samtidigt som omvärlden förändras, krävs ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Mot den bakgrunden är det bra att regeringen initierat utredningsarbete hos både Statskontoret och ESV kring frågor om styrning och effektivitet i statsförvaltningen. Utskottet vidhåller sin uppfattning att det på flera håll bedrivs ett aktivt effektiviseringsarbete för att ge bättre service åt medborgarna till en lägre kostnad och avstyrker därför motionsyrkandet.

Staten som arbetsgivare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår olika motionsförslag om staten som arbetsgivare med hänvisning till bl.a. det delegerade arbetsgivaransvaret, att statliga tjänster ska tillsättas efter sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet, och att utskottet inte vill föregripa utredningsförslag inom området.

Jämför reservationerna 4 (M), 5 (V) och 6 (KD).

Motionerna

I åtta motioner tas frågor upp om staten som arbetsgivare.

I partimotion 20115/16:124 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) anförs att regeringen i sin arbetsgivarpolicy bör verka för att statliga myndigheter slutar att anlita bemanningsföretag (yrkande 11). Vid sidan av problemet att privaträttsliga organ blir en del av myndigheternas kärnverksamhet, dvs. myndighetsutövning, så leder det enligt motionärerna också till en uppdelning av personalen och till stora kostnader för staten.

I motion 2015/16:445 av Annelie Karlsson och Kerstin Nilsson (båda S) anförs att det bör göras en översyn av den gällande ordningen för skyddet av offentligt anställdas identiteter. Motivet är att det enligt motionärerna inte är tillfredsställande att det finns statsanställda som lever med skyddad identitet eftersom arbetsgivaren inte garanterar att deras personuppgifter skyddas.

I motion 2015/16:1582 av Hans Rothenberg m.fl. (M) anförs att åldersdiskriminering måste motverkas på alla plan i samhället för att klara de demografiska utmaningarna för framtiden. Offentliga verksamheter har enligt motionärerna en särskild roll att ligga i framkant som föredöme på området och därför bör statliga, kommunala och regionala arbetsgivare vid sin rekrytering arbeta med åldersneutrala ansökningar till offentliga tjänster.

I kommittémotion 2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) anförs att öppna och transparenta rekryteringar för offentliga tjänster bör tillämpas (yrkande 3). Det skulle enligt motionärerna förhindra att etablerade könshomogena nätverk premierar sina egna. Motionärerna hänvisar till att tillsättningen av offentliga ledningspositioner och utnämningsspolitiken sker med öppna förfaranden där man tillämpar annonsering, upprättar kravprofil och dokumenterar tjänstetillsättningen.

I kommittémotion 2015/16:2276 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) anförs att offentliga arbetsgivare ska gå före när det gäller att anställa personer med funktionsnedsättning. Därför bör regeringen verka för att statliga myndigheter i större utsträckning anställer personer med funktionsnedsättning (yrkande 1). Inte minst genom att säkerställa att fler erbjuds plats i praktikantprogram inom statliga myndigheter.

I motion 2015/16:2631 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M) anförs att regeringen bör utreda dels hur offentliga arbetsgivare kan göras skyldiga att bevilja personal som åker på uppdrag för etablerade och seriösa biståndsorganisationer tjänstledighet, dels hur arbetsgivarna kan kompenseras med medel från den svenska biståndsbudgeten för de extra kostnader som de kan drabbas av.

I partimotion 2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) anförs att kommuner, landsting och regioner bör arbeta med att vara flexibla arbetsgivare för att ge sina medarbetare bättre möjligheter att kombinera arbetsliv och vardagsliv (yrkande 2).

I kommittémotion 2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) anförs att diskriminering är ett allvarligt problem och motionärerna vill att alla arbetsgivare ska bli bättre på att rekrytera människor utan diskriminering för att all kompetens ska komma till sin rätt oavsett personers bakgrund. Stat, kommun och landsting har ett särskilt ansvar och bör därför agera förebild som arbetsgivare (yrkande 8).

Tidigare behandling

Vid behandlingen av motionsyrkanden inom området staten som arbetsgivare har utskottet brukat understryka den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna till Arbetsgivarverket och myndigheterna som senast slogs fast av riksdagen vid behandlingen av den förvaltningspolitiska propositionen 2010 (t.ex. bet. 2014/15:FiU25, bet. 2013/14:FiU25).

Motionsyrkanden om att staten ska vara ett föredöme när det gäller att anställa personer med funktionsnedsättning avstyrktes i förra årets betänkande med hänvisning till det praktikantprogram inom statliga myndigheter för personer med funktionsnedsättning som startade 2013.

När utskottet behandlat motionsyrkanden om meriter vid offentliga anställningar har det hänvisat till att det av 12 kap. 5 § andra stycket regeringsformen framgår att det vid beslut om statliga anställningar vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen ska fästas avseende vid

sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Utskottet har hänvisat till förarbetena (prop. 1973:90 s. 405 f.) som gör gällande att bestämmelsen är ett uttryck för principen att statliga tjänster ska tillsättas efter objektiva grunder utan hänsynstagande till ovidkommande omständigheter. Utskottet har också konstaterat att närmare bestämmelser om tillsättning av statliga tjänster finns i lagen (1994:260) om offentlig anställning och att beslut om statlig anställning kan överklagas till Statens överklagandenämnd.

Kompletterande information

En attraktiv och föredömlig arbetsgivare

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 67) anges att regeringens mål för området Statliga arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Målet utgår från den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna i staten. Arbetsgivarpolitiken utvecklas i samverkan mellan myndigheterna och samordnas av Arbetsgivarverket. För att uppnå målet måste staten enligt regeringen vara en attraktiv och föredömlig arbetsgivare och de statliga myndigheterna bör fortsätta utveckla formerna för att marknadsföra staten som en attraktiv arbetsgivare.

Rekrytering till offentliga tjänster

Inom ramen för konstitutionsutskottets granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning, senast i betänkande 2015/16:KU10, har de s.k. öppna rekryteringsförfarandena granskats. Konstitutionsutskottet ser positivt på införandet av öppna rekryteringsförfaranden och framhåller att det har inneburit viktiga förändringar, t.ex. att fler och andra kandidater än vid ett mer slutet förfarande aktualiseras vid rekryteringarna (bet. 2015/16:KU10 s. 135).

Andelen anställda med utländsk bakgrund

Regeringen har satt upp delmål för de statliga arbetsgivarna, varav ett är att andelen anställda i staten med utländsk bakgrund ska öka på alla nivåer. I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16 utg.omr. 2 s. 87) framhåller regeringen att de statliga arbetsgivarna ska fortsätta arbetet med ett inkluderande synsätt och ett brett perspektiv som inkluderar diskrimineringsgrunderna men även social bakgrund, olika utbildningar, erfarenheter och intressen utifrån verksamhetens behov. Av budgetpropositionen framgår att regeringen kommer att ge ett antal myndigheter i uppdrag att redovisa hur de arbetar för att öka andelen anställda med utländsk bakgrund.

Strategin för den statliga arbetsgivarpolitiken som gäller från 2016, Arbetsgivare för framtiden – statens kompetens utvecklar samhället, är en

viktig del i ett inkluderande synsätt som rör vikten av att ta till vara och utveckla den kompetens som behövs för en effektiv verksamhet och ökad mångfald.

Personer med funktionsnedsättning

Enligt 4 § anställningsförordningen (1994:373) ska myndigheter utöver förtjänst och skicklighet vid anställning också beakta sådana sakliga grunder som stämmer överens med allmänna arbetsmarknads-, jämställdhets-, social- och sysselsättningspolitiska mål.

Som ett led i strategin för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011–2016 beslutade regeringen i december 2012 att ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att genomföra ett praktikantprogram i statsförvaltningen för personer med funktionsnedsättning (A2012/4066/A). Regeringen konstaterar att ca 500 personer har haft en praktikplats inom programmet sedan 2013 och att ca 60 myndigheter har erbjudit och tecknat överenskommelser om ca 1 490 praktikplatser. Totalt tog 37 myndigheter emot praktikanter.

Den 4 februari 2016 beslutade regeringen att statliga myndigheter under tiden den 1 april 2016 till den 31 december 2018 ska ställa praktikplatser till förfogande åt Arbetsförmedlingen (A2016/00216/A). Syftet är att arbetssökande personer med funktionsnedsättning ska få erfarenhet av arbete inom statliga myndigheter, vilket kan förbättra deras möjligheter till framtida arbete. Arbetsgivarverket ska inom sitt ansvarsområde svara för sådan information, rådgivning och utbildning som myndigheterna efterfrågar. Statskontoret ska följa arbetet hos myndigheterna och under praktikantprogrammets gång muntligen redovisa hur arbetet fortskrider. Senast den 1 mars 2019 ska Statskontoret redovisa sitt uppdrag i en slutrapport.

Skyddet av offentligt anställdas identiteter

Den 5 februari 2016 presenterade Justitiedepartementet departementspromemorian Några frågor om offentlighet och sekretess (Ds 2016:2). I promemorian föreslås bl.a. en ändring i 39 kap. 3 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Ändringen innebär att det skydd för offentliganställdas personliga förhållanden som nu gäller hos Riksdagens ombudsmän och hos myndigheter där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men, utsträcks till att gälla för alla offentliganställda. De uppgifter som detta berör gäller bl.a. enskildas bostadsadress, privata telefonnummer, personnummer och andra jämförbara uppgifter samt uppgifter i form av fotografiska bilder som utgör underlag för tjänstekort. Skyddet utsträcks samtidigt till att också omfatta fotografiska bilder som används för intern presentation av myndighetens personal. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Departementspromemorian har skickats ut på remiss.

Utskottets ställningstagande

Utskottet börjar med att konstatera att regeringens mål för den statliga arbetsgivarpolitiken – En samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål – utgår från den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna i staten som senast slogs fast av riksdagen vid behandlingen av den förvaltningspolitiska propositionen 2010. För att uppnå målet måste staten vara en attraktiv och föredömlig arbetsgivare. När det gäller meriter vid offentliga anställningar konstaterar utskottet att anställningar vid förvaltningsmyndigheter under regeringen enligt regeringsformen ska bygga på sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Sakliga grunder som stämmer överens med allmänna arbetsmarknads-, jämställdhets-, social- och sysselsättningspolitiska mål ska också beaktas. Mot bakgrund av det noterar utskottet med tillfredsställelse att regeringen beslutat om att statliga myndigheter fram till slutet av 2018 ska ställa praktikplatser till förfogande för personer med funktionsnedsättning och att den kommer att ge ett antal myndigheter i uppdrag att redovisa hur de arbetar för att öka andelen anställda med utländsk bakgrund. Ett motionsyrkande handlar om att en översyn bör göras av gällande ordning för skyddet av offentliga identiteter och utskottet noterar att en departementspromemoria i frågan presenterades i februari 2016 med förslag om lagändringar som ska träda i kraft den 1 januari 2017. Mot denna bakgrund avstyrks samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Fortifikationsverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Fortifikationsverket och dess uppdrag med hänvisning bl.a. till gällande bestämmelser och till att utskottet inte vill föregripa regeringens beredning av en utredning inom området.

Motionerna

I motion 2015/16:403 av Sten Bergheden (M) anför att Fortifikationsverket, som numera har ansvaret för försvarets mark, i ökande utsträckning har avslagit ansökningar från idrottsföreningar att få låna mark med hänvisning till kravet på marknadsmässig ersättning vid utlåning av mark. Därför vill motionären att direktiven till Fortifikationsverket ska ses över så att det blir möjligt för idrottsrörelsen och föreningslivet att använda försvarsmark för träning och tävling.

I motion 2015/16:688 av Anti Avsan (M) anför att Fortifikationsverket ska överlåta mark till stiftelsen MHS Bostäder för byggande av bostäder för Försvarsmaktens behov. Enligt motionären anför Fortifikationsverket att

myndigheten enligt gällande förordning om överlåtelse av statens fasta egendom inte kan tillgodose Försvarmaktens önskemål och att om en s.k. riktad överlåtelse ska kunna ske så krävs det ett beslut och medgivande av regeringen.

I motion 2015/16:2142 av Åsa Westlund m.fl. (S) föreslås att Fortifikationsverkets uppdrag justeras så att även andra hänsyn än rent marknadsekonomiska ska beaktas i samband med att försvaret aviserar att behovet av viss mark, t.ex. i Stockholms skärgård, inte längre kvarstår.

Tidigare behandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat frågan om att justera Fortifikationsverkets uppdrag i enlighet vad som framförs i motion 2015/16:2142 av Åsa Westlund m.fl. (S), senast i förra årets motionsbetänkande om statlig förvaltning och statistik (bet. 2014/15:FIU25). Då avstyrktes motionsyrkandet med motiveringen att det av förordningen (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom redan är möjligt för Fortifikationsverket att, innan fastigheten erbjuds till försäljning på den öppna marknaden, samråda med andra myndigheter som skulle kunna behöva egendomen och att fråga den aktuella kommunen om den har behov av att köpa fastigheten för samhällsbyggnadsändamål.

Kompletterande information

Fortifikationsverkets markupplåtelser till allmännyttiga, ideella föreningar

Den 25 februari 2016 överlämnades betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13). Utredningen har haft i uppdrag att undersöka möjligheterna att på olika sätt underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet, att utvecklas och att därigenom bidra till demokrati, välfärd, folkhälsa, gemenskap och social sammanhållning. Utredningen föreslår flera åtgärder för att stärka civilsamhället och behandlar frågan om Fortifikationsverkets markupplåtelse till allmännyttiga, ideella föreningar.

Utredningen konstaterar att den förordning som styr avgiften för korttidsupplåtelse av fastigheter som förvaltas av Fortifikationsverket, dvs. förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter, m.m., inte möjliggör någon särbehandling av organisationer inom det civila samhället med hänsyn till deras särart. Utredningen föreslår därför att en översyn ska ske av bestämmelsen om upplåtelse i 12 § i ovan nämnda förordning i syfte att införa ett undantag i bestämmelsen som gör det möjligt att inte ta ut någon avgift för korttidsupplåtelser till allmännyttiga, ideella organisationer. Översynen bör också omfatta frågan om vilka juridiska personer och verksamheter som ska undantas. Enligt utredningen skulle ett förslag som

undantar vissa juridiska personer från avgiftskravet innebära ett visst avsteg från de riktlinjer som fastställts för förvaltningen av statens fastigheter, varför ett sådant undantag enligt utredningen behöver underställas riksdagen.

Överlåtelse av mark till förmån för bostäder för Försvarsmakten

Regeringen bereder för närvarande ett ärende i frågan (dnr Fi2015/00154).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att utredningen för ett stärkt civilsamhälle har behandlat frågan om Fortifikationsverkets markupplåtelse till allmännyttiga, ideella föreningar och lämnat förslag om en översyn av förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter, m.m. Utskottet anser att utredningen bör beredas i vanlig ordning innan utskottet tar ställning till någon eventuell ytterligare åtgärd. När det gäller frågan om överlåtelse av mark till förmån för bostäder för Försvarsmakten finns det inte någon anledning att föregripa regeringens beredning av frågan. Slutligen vill utskottet liksom tidigare uppmärksamma att det redan är möjligt för Fortifikationsverket att, innan en fastighet erbjuds till försäljning på den öppna marknaden, samråda med andra myndigheter som skulle kunna behöva egendomen och att fråga den aktuella kommunen om den har behov av att köpa fastigheten för samhällsbyggnadsändamål. Mot den bakgrunden avstyrks samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Lokalisering av myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör se till att statliga myndigheter under regeringen lokaliseras till förorter och lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad samt även prövar lokalisering till andra delar av landet. Därmed bifaller riksdagen ett motionsyrkande om lokalisering av myndigheter.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) anføres att de statliga myndigheterna i sin verksamhet bör utgöra föredömen för andra organisationer, varför de myndigheter som lokaliseras i Stockholmsområdet bör lokaliseras utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad (yrkande 4). Lokalisering av myndigheter i andra delar av landet än storstadsområdena kan också ha en regionalpolitiskt positiv effekt och bör därför prövas i större omfattning än i dag anser motionärerna.

Tidigare behandling

Ett liknande motionsyrkande behandlades av utskottet i förra årets motionsbetänkande om statlig förvaltning och statistik (bet. 2014/15:FiU25). Motionsyrkandet avstyrktes då. Utskottet påminde om att varje myndighet får besluta om sin egen lokalförsörjning inom ramen för vad bl.a. regeringen beslutat i fråga om lokaliseringen enligt förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning. Utskottet noterade samtidigt att regeringens inriktning är att myndigheter som behöver vara lokaliserade i Stockholm bör pröva om delar av verksamheten kan lokaliseras utanför Stockholms län och konstaterade att det fanns goda förutsättningar för att lokaliseringen av statliga myndigheter kunde spridas utanför Stockholms innerstad.

Kompletterande information

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 52) konstaterar regeringen att den svenska förvaltningsmodellen bygger på att myndigheterna i stor utsträckning själva, utifrån de mål och uppgifter som regeringen och riksdagen fastställt, avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets olika behov. Eftersom regeringen har ett övergripande ansvar för de samlade effekterna av enskilda myndigheters beslut behöver bl.a. utvecklingen av myndigheternas lokalisering följas upp. Därför har regeringen gett Statskontoret i uppdrag att redovisa dels en samlad bild av den statliga närvaron i landet, dels underlag för att bedöma om styrningen av myndigheterna behöver förtydligas i detta avseende (dnr Fi2015/02870/SFÖ). Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2016.

Regeringen anger också i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 54) att det uppdrag som Ekonomistyrningsverket redovisade i april 2013, med en kartläggning av vilka skäl myndigheter anger för att lokalisera sig i Stockholms innerstad och en redovisning av möjliga verktyg för att förmå myndigheter att inte lokalisera sig i Stockholms innerstad, för närvarande bereds i Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 60) anger regeringen vidare att vissa myndighetsfunktioner bör utlokaliseras från storstadsområdena. Den 28 januari 2016 fick Statens servicecenter i uppdrag av regeringen att analysera och föreslå vilka funktioner inom de statliga myndigheterna som kan vara lämpliga att bedriva samordnat i staten och utanför storstadsområdena. Uppdraget ska delredovisas till regeringen senast den 1 juni 2016 och slutredovisas senast den 15 april 2017.

Utskottets ställningstagande

Varje myndighet får besluta om sin egen lokalförsörjning inom ramen för vad bl.a. regeringen har beslutat i fråga om lokaliseringen enligt förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning. Samtidigt måste staten som helhet ta ett ansvar för att samordna sin verksamhet och följa upp de

samlade effekterna av enskilda myndigheters beslut. De statliga myndigheterna bör också i sin verksamhet utgöra ett föredöme för andra organisationer när det t.ex. gäller lokalisering. Därför anser utskottet att utgångspunkten måste vara att de myndigheter som lokaliseras i Stockholmsområdet bör välja lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad. Ytterstadsområdena bör i sådana fall vara förstahandsalternativet eftersom hyresnivån är lägre, men också därför att det bidrar till jobb och en mer dynamisk stadsmiljö i dessa områden. En flytt av offentlig förvaltning kan bidra till fler arbetstillfällen och till att höja statusen på stadsdelar som präglas av utanförskap. Därför bör regeringen se till att statliga myndigheter under regeringen lokaliseras till förorter och lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad samt även prövar lokalisering till andra delar av landet.

Statens ägande i Akademiska Hus AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att staten ska avveckla sitt ägande i Akademiska Hus AB med hänvisning till det uppdrag som Akademiska Hus AB har och som bidrar till målet om att stärka Sverige som kunskapsnation.

Motionen

I motion 2015/16:72 av Finn Bengtsson och Lotta Finstorp (båda M) anføres att staten ska avveckla sitt ägande i Akademiska Hus AB och att inkomsterna från detta öronmärks till att göra det möjligt för svenska universitet att övergå i en annan drifts- och ägandeform som är friare från statlig styrning. Statens ägande i Akademiska Hus AB kan enligt motionärerna ifrågasättas av ideologiska skäl, och nackdelen med att universitet och högskolor inte själva tillåts ha kontroll över några fastighetsbestånd är att de inte kan bestämma hur de bäst bör utvecklas och därmed på sikt kan öka sin nationella och internationella konkurrenskraft.

Tidigare behandling

Motsvarande motionsyrkande behandlades av utskottet i förra årets motionsbetänkande om statlig förvaltning och statistik (bet. 2014/15:FiU25). Motionsyrkandet avstyrktes då.

Kompletterande information

Akademiska Hus AB bildades 1993 sedan riksdagen 1992 beslutat om en ny organisation för förvaltning av statens fastigheter och lokaler m.m. (prop.

1992/93:37, bet. 1992/93:FiU8). Genom beslutet godkände riksdagen bl.a. att huvuddelen av universitets- och högskolefastigheterna fördes över till en särskild fastighetskoncern, vilket blev Akademiska Hus AB.

Hösten 2013 godkände riksdagen regeringens förslag till ändring av uppdraget för Akademiska Hus AB (prop. 2013/14:1 utg.omr. 24, bet. 2013/14:NU1). En del i det ändrade uppdraget är att bolagets fokus och kärninnehav främst bör finnas i universitets- och högskoleområdet, i s.k. campus. Universitetens och högskolornas långsiktiga behov av lokaler, förvaltning av specialiserade byggnader samt campusmiljöer bör säkerställas.

I regeringens skrivelse om 2015 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2014/15:140) framhålls att Akademiska Hus AB ska bidra till att utbildnings- och forskningsverksamheten på campusområden kan utvecklas, och därmed bidra till målet om att stärka Sverige som kunskapsnation.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill liksom regeringen framhålla att uppdraget för Akademiska Hus AB innebär att man ska bidra till att utbildnings- och forskningsverksamheten på campusområden kan utvecklas och på så sätt bidra till målet om att stärka Sverige som kunskapsnation. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Behov av ny statistik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om behov av statistik med hänvisning till bl.a. statistikreformen från mitten av 1990-talet som ger goda förutsättningar att utveckla den officiella statistiken efter användarnas behov.

Jämför reservationerna 7 (M), 8 (SD), 9 (L) och 10 (KD).

Motionerna

I fem motioner behandlas frågor om behovet av ny statistik.

I partimotion 2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (L) anförs att den åldersdiskriminering årsrika människor möter delvis beror på brist på kunskap om vilken tillgång de utgör i samhällslivet. Därför måste enligt motionärerna den offentliga statistiken utvecklas för att ge en rättvisande bild av hur människor 65 år och äldre använder sin tid och det ekonomiska värde insatserna motsvarar (yrkande 2).

I motion 2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD) anförs att det statistiska underlaget om utbetalningar av ekonomiskt bistånd bör förtydligas och utökas. En stor del av det ekonomiska biståndet går i dag till utrikes födda och

motionären anser att det statistiska underlaget behöver förbättras för att kunna analysera orsakerna till varför vissa grupper är mer utsatta.

I kommittémotion 2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) anförs att ett livskvalitetsindex bör införas i den officiella statistiken (yrkande 3). Motionärerna saknar förslag på ett samlat index för att mäta livskvaliteten i betänkandet från Utredningen om mått på livskvalitet (SOU 2015:56) och anser att utredningen i för liten utsträckning betonat uppföljning av människors subjektiva livskvalitet.

I kommittémotion 2015/16:2453 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anförs att det behöver tas fram bättre statistik över de kreativa näringarna eftersom det är svårt att få en samlad bild av omsättning, antal jobb och tillväxt (yrkande 1). Motionärerna vill att det görs en översyn av SNI-koder och att man tar fram en gemensam definition på kulturella och kreativa näringar.

I motion 2015/16:3224 av Kent Ekeröth (SD) anförs att Kriminalvården är förbjuden i lag att registrera de intagnas ursprungliga nationalitet eller om de har invandrabakgrund, vilket leder till att man förhindras förstå utvecklingen i samhället. Därför vill motionären att regeringen återkommer med ett förslag som tillåter fördjupad statistik om nationalitet och invandrabakgrund.

Tidigare behandling

Ett motionsyrkande om att förtydliga och utöka det statistiska underlaget kring utbetalningar av ekonomiskt bistånd till utrikes födda behandlades i förra årets motionsbetänkande om statlig förvaltning och statistik (bet. 2014/15:FiU25). Motionsyrkandet avstyrktes med motiveringen att det sedan 2012 samlas in uppgifter om ekonomiskt bistånd som redovisas månadsvis på kommunnivå. Statistiken är uppdelad efter kön, inrikes- respektive utrikesfödd, hushållstyp, försörjningshinder och kommun och grundar sig på individuppgifter som SCB samlar in på uppdrag av Socialstyrelsen.

Kompletterande information

Statistiksystemet och den officiella statistiken

I samband med den statistikreform som trädde i kraft i mitten av 1990-talet fördelades ansvaret för den officiella statistiken på 25 statliga myndigheter. Den 1 juli 1994 överfördes därmed stora delar av ansvaret för den officiella statistiken inom avgränsade sektorsområden från i huvudsak SCB till 24 andra statliga myndigheter. SCB fortsatte att ansvara för sektorsövergripande statistik medan andra myndigheter fick ansvaret för den statistik som låg inom deras verksamhetsområden. Från den 1 januari 2012 finns 27 statistikansvariga myndigheter.

Ett av huvudsyftena med statistikreformen 1994 var att öka användarnas inflytande över statistiken. Man förväntade sig att reformen skulle leda till att statistiken blev mer relevant för användarna, att statistiksystemet blev mer

flexibelt och att statistikproduktionen blev mer effektiv. För att stärka samordningen och överblicken över systemet inrättades ett råd för Sveriges officiella statistik vid SCB 2002.

Riksdagen har beslutat att det i Sverige ska finnas officiell statistik tillgänglig för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Det framgår av 3 § lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Regeringen avgör i enlighet med riksdagens beslut inom vilka ämnes- och statistikområden det ska produceras statistik och vilka myndigheter som ska ansvara för statistiken. I en bilaga till förordningen (2001:100) om den officiella statistiken framgår vad som är officiell statistik och vilka myndigheter som ansvarar för den (statistikansvariga myndigheter). Den statistikansvariga myndigheten bestämmer i samråd med viktiga användare av statistiken och med hänsyn till de krav som EU ställer, vilka objekt och variabler som ska undersökas, vilka statistiska mått och redovisningsgrupper som ska användas, periodicitet m.m. Statistiken ska rymmas inom respektive myndighets anslagsram. De statistikansvariga myndigheterna rekommenderas av Rådet för den officiella statistiken att anmäla förslag om ändringar till regeringen. Den myndighet som har föreslagit en förändring kan bifoga yttranden från övriga statistikansvariga myndigheter i sin skrivelse till regeringen med förslag till ändring i statistikförordningen.

Årsrika människor

SCB genomför på regeringens uppdrag den s.k. tidsanvändningsundersökningen (TA) vart tionde år. I den undersökningen ingår personer upp till 84 år. Den senaste TA redovisades 2012 i rapporten Nu för tiden och avsåg svenska folkets tidsanvändning 2010/11. Enligt uppgifter från Regeringskansliet är TA en av de undersökningar som föreslås ingå i en kommande ramlag för sociala undersökningar i EU.

SCB belyser vidare äldre personers levnadsförhållanden och bidrag till ekonomin i flera undersökningar, t.ex. levnadsförhållanden i Undersökningen om levnadsförhållanden (ULF/SILC), inkomster i den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken (TRIF), sysselsättning i den registerbaserade sysselsättningsstatistiken, och arbetskraftsdeltagandet (upp till 74 år) i Arbetskraftsundersökningen (AKU).

I ett svar på fråga 2014/15:785 av Barbro Westerholm (L) framhåller statsrådet Alice Bah Kuhnke att många människor utför oavlönade insatser helt utan eller med liten anknytning till föreningar eller andra organisationer i det civila samhället. En god bild av hur mycket tid befolkningen lägger ned på oavlönade, ideella insatser ges i den befolkningsstudie som utförs vid Ersta Sköndal högskola och som regeringen stöttat ekonomiskt. Vid fem tillfällen sedan 1992 har man undersökt de ideella och informella arbetsinsatser som utförs av den svenska befolkningen. Resultaten visar att årsrika personer är de som i genomsnitt lägger mest tid på informella stöd- och hjälpinsatser.

Livskvalitetsindex

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2 s. 33) konstaterar regeringen att betänkandet från Utredningen om mått på livskvalitet (SOU 2015:56) bereds i Regeringskansliet. Regeringen anger att man i 2016 års ekonomiska vårproposition avser att återkomma i fråga om vilka mått för samhällsutvecklingen som ska utvecklas och redovisas.

Kreativa näringar

Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) är den näringsgrensindelning som tillämpas i Sverige för redovisning av branschstatistik, och SNI 2007 är den aktuella versionen som baseras på EU:s näringsgrensindelning Nace Rev. 2 som Sverige genom en EU-förordning måste följa. Alla förändringar i klassifikationen görs gemensamt under en överenskommen tidsperiod och Sverige kan inte göra löpande förändringar mellan revideringarna på egen hand.

Tillväxtverket har under 2013–2015 drivit ett program för att stödja utvecklingen av de kulturella och kreativa näringarna. I detta arbete har enligt uppgifter från Regeringskansliet också insatser för att förbättra statistiken ingått. Tillväxtverket anger på sin hemsida att man samverkar med andra för att få fram offentlig statistik om kulturella och kreativa näringar. Med grund i sin undersökning Företagens villkor och verklighet som presenterades 2014 har Tillväxtverket presenterat två delrapporter om företagen inom de kulturella och kreativa näringarna: Kulturella och kreativa företag samt Kulturella och kreativa företag – regionalt perspektiv.

Statistik om nationalitet och invandrarbakgrund

När det gäller den officiella kriminalstatistiken är det enligt statistikförordningen (2001:100) Brottsförebyggande rådet som är den statistikansvariga myndigheten. I förordningen regleras att den officiella kriminalstatistiken byggs upp i fyra delområden: Brott (anmälda brott, uppklarade brott, misstänkta personer), personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Statistiken bygger på de uppgifter som polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård registrerar i sina administrativa system.

Enligt 9 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ska uppgifter som är nödvändiga för att framställa rättsstatistiken lämnas till den myndighet som ansvarar för att framställa sådan statistik. Kriminalvården har uppgifter om antalet utländska medborgare som finns i fängelse och frivård varje år, vilka länder de kommer från och om de ska utvisas efter sitt fängelsestraff. Enligt 5 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Kriminalvården får uppgifter om en person inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv. Om uppgifter om en person behandlas på

annan grund får uppgifterna kompletteras med de känsliga uppgifterna ovan om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Vidare får känsliga personuppgifter inte användas som sökbegrepp om inte regeringen har föreskrivit det.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis påminna om statistikreformen från mitten av 1990-talet där stora delar av ansvaret för den officiella statistiken överfördes från Statistiska centralbyrån (SCB) till ett tjugotal statistikansvariga myndigheter. Eftersom de statistikansvariga myndigheterna arbetar tillsammans med viktiga användare av statistiken och de statistikansvariga myndigheterna kan föreslå förändringar av innehållet i den officiella statistiken, finns det goda förutsättningar att utveckla den officiella statistiken efter användarnas behov, vilket var ett av huvudsyftena med statistikreformen. Med detta sagt konstaterar utskottet dels att regeringens beredning av utredningsförslag om indikatorer för livskvalitet pågår, dels att det statistiska underlaget om utbetalningar av bistånd redan är tillfredsställande. Därmed avstyrks samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Reservationer

1. Öppen källkod, punkt 4 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2056 av Mattias Bäckström Johansson (SD).

Ställningstagande

Att använda öppen källkod och öppna standarder inom det offentliga Sverige börjar nu ta alltmer fart och riktningen är tydligt utpekad av t.ex. E-delegationen. En utveckling i den här riktningen skulle inte bara ge kostnadsbesparingar utan också skapa bättre möjligheter till tjänsteutveckling, förbättra programvarans tillförlitlighet och öka användarnas inflytande. Eftersom ett hinder för utvecklingen är bekvämlighetsskäl, och eftersom det är förenat med mycket arbete att övergå från ett beroende av enskilda leverantörer och licenskontrakt, bör regeringen göra ett principiellt ställningstagande som är vägledande för att säkerställa en övergång till att använda öppen källkod och öppna standarder.

2. Innovationsvänlig upphandling, punkt 5 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 36.

Ställningstagande

Innovationsvänlig upphandling är ett instrument som kan användas i betydligt större utsträckning av myndigheter, kommuner, landsting och regioner och därför bör regeringen ge de statliga myndigheterna i uppdrag att genomföra innovationsvänlig upphandling eller upphandling av innovation. På så sätt bidrar de till teknikutveckling, nya affärsmöjligheter för företagen och ökad efterfrågan på produkter och tjänster som inte funnits tidigare och i förlängningen till ökad tillväxt och arbetstillfällen i Sverige.

3. Social impact bonds, punkt 6 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2713 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Även om Sverige överlag har utvecklats väldigt bra under de senaste åren har den positiva bilden fläckar. I flera bostadsområden är utvecklingen betydligt svagare och detta är en av vårt samhälles största utmaningar. I Storbritannien finns sedan ett par år en ny modell som kallas social impact bonds, vars tanke är att förebygga brott genom samarbete mellan offentliga, privata och ideella aktörer. Det offentliga formulerar klara och tydliga mål inom ett visst område, t.ex. att minska antalet brott som begås av unga. Företag och organisationer får sedan erbjuda sig att finansiera och genomföra projekt för att nå de uppsatta målen. Endast om aktörerna sedan når målen får de en ersättning från det offentliga. En sådan modell med lokalt anpassade lösningar kan vara rätt väg att gå och därför bör regeringen pröva social impact bonds även här i Sverige.

4. Staten som arbetsgivare, punkt 7 (M)

av Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M), Fredrik Schulte (M) och Maria Malmer Stenergard (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2276 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1 och

2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och avslår motionerna

2015/16:124 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11,

2015/16:445 av Annelie Karlsson och Kerstin Nilsson (båda S),

2015/16:1582 av Hans Rothenberg m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3,

2015/16:2631 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M) och

2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Arbete är en hörnsten i ett jämställt samhälle. Alliansregeringens reformer för att förbättra drivkrafterna till arbete har bidragit till ökade förutsättningar för ekonomisk jämställdhet. Kvinnor tjänar dock fortfarande mindre än män och arbetar också deltid i större utsträckning. Detta påverkar kvinnors inkomster och innebär att kvinnor får lägre sjukersättning, pension och ersättning vid arbetslöshet. Det är också ett problem att det ofta är kvinnor som får gå hem tidigare från jobbet för att hämta barn, dammsuga och ta hand om disken när mannen arbetar. Därför krävs det fortsatta insatser för att ge kvinnor och män likvärdiga möjligheter på arbetsmarknaden. För att underlätta familjernas livspussel bör myndigheter, kommuner, landsting och regioner vara flexibla arbetsgivare och erbjuda medarbetarna goda möjligheter att kombinera arbetsliv och vardagsliv.

En inkluderande arbetsmarknad vilar på att det finns tydliga drivkrafter till arbete, låga trösklar till jobb och en aktiv arbetsmarknadspolitik som rustar människor för nya utmaningar. En sammanställning som Arbetsförmedlingen gjort visar att av samtliga personer som var anställda med lönestöd i juni 2015 arbetade tre gånger så många hos privata arbetsgivare jämfört med offentliga och statliga myndigheter som var sämre än både privata arbetsgivare och kommuner. Därför bör regeringen verka för att statliga myndigheter i större utsträckning anställer personer med funktionsnedsättning.

5. Staten som arbetsgivare, punkt 7 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:124 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11 och avslår motionerna

2015/16:445 av Annelie Karlsson och Kerstin Nilsson (båda S),

2015/16:1582 av Hans Rothenberg m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3,

2015/16:2276 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1,

2015/16:2631 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M),

2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och

2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Undersökningar visar att våra statliga myndigheter i allt större utsträckning anlitar bemanningsföretag, både i myndigheternas stödfunktioner och för arbete i myndigheternas kärnverksamhet, dvs. myndighetsutövning. Vid sidan om det uppenbara problemet att privaträttsliga organ därmed blir en del av myndigheternas kärnverksamhet finns det ytterligare problem med att statliga myndigheter anlitar bemanningsföretag. För det första skapar det en uppdelning av personalen där de inhyrda får en högre tröskel till delaktighet och inflytande på jobbet. För det andra innebär det en stor kostnad för staten. Det finns också fall där statens upphandlingar inte haft krav på kollektivavtalsliknande villkor. I förlängningen bör statens användning av bemanningsföretag avvecklas, och som ett första steg bör regeringen verka för att tydliggöra detta i de statliga myndigheternas arbetsgivarpolicy. Genom att staten går före agerar den som ett föredöme som kan få spridning till andra delar av arbetsmarknaden.

6. Staten som arbetsgivare, punkt 7 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3 och avslår motionerna

2015/16:124 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11,

2015/16:445 av Annelie Karlsson och Kerstin Nilsson (båda S),

2015/16:1582 av Hans Rothenberg m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:2276 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1,
2015/16:2631 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M),
2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och
2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Det är angeläget att statens myndigheter successivt skärper kraven på myndigheter att arbeta med jämställdhet, både internt och i den utåtriktade verksamheten. Att kvotera efter kön i fördelningen av positioner i samhället riskerar att verka kontraproduktivt för målet om jämställdhet. I stället handlar det om att långsiktigt ändra på attityder och värderingar så att alla kan använda sin fulla potential i olika uppdrag. I den jämställdhetsstatistik som Statistiska centralbyrån redovisar framgår att könsfördelningen på många områden har utjämnats under Alliansens tid vid makten. Samtidigt finns det fortfarande skevheter där något av könen dominerar. Regeringen bör därför tillämpa öppna och transparenta rekryteringar för offentliga tjänster. Detta förhindrar att etablerade nätverk som kanske är könshomogena premierar sina egna.

7. Behov av ny statistik, punkt 11 (M)

av Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M), Fredrik Schulte (M) och Maria Malmer Stenergard (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2453 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 1 och avslår motionerna

2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD),

2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 3 och

2015/16:3224 av Kent Ekeroth (SD).

Ställningstagande

De kreativa näringarna är viktiga branscher för exporten, jobben och bilden av Sverige utomlands. Det är dock svårt att få en samlad bild av omsättning, antal jobb och tillväxt. Det är viktigt att göra potentialen i de kreativa näringarna synlig och kunna utvärdera de eventuella insatser som staten gör för näringen.

Därför behövs en översyn av de s.k. SNI-koderna, dvs. standarden för svensk näringsgrensindelning, och en gemensam definition på vad som utgör kulturella och kreativa näringar bör tas fram.

8. Behov av ny statistik, punkt 11 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD) och
2015/16:3224 av Kent Ekeröth (SD) samt
avslår motionerna
2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 3 och
2015/16:2453 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Dagens statistiska underlag är otillräckligt när det gäller ekonomiskt bistånd. Även om det till viss del redan förs statistik som visar hur stor andel som fördelas på inrikes och utrikes födda förs det inte en mer detaljerad statistik om bakgrund, utbildning eller hur länge personerna har bott i Sverige. Därför bör det statistiska underlaget förbättras i detta avseende så att politiken lättare ska kunna analysera orsakerna till varför vissa människor blir beroende av ekonomiskt bistånd. Detsamma gäller för den officiella kriminalstatistiken där man på grund av att Kriminalvården inte får registrera de intagnas ursprungliga nationaliteter eller om de har invandrabakgrund inte kan få en bild av utvecklingen i samhället. För att förbättra den officiella kriminalstatistiken behöver Kriminalvården få registrera den ursprungliga nationaliteten och om personen har invandrabakgrund.

9. Behov av ny statistik, punkt 11 (L)

av Erik Ullenhag (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2 och
avslår motionerna
2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD),
2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 3,
2015/16:2453 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 1 och
2015/16:3224 av Kent Ekeroth (SD).

Ställningstagande

Den åldersdiskriminering som årsrika människor möter beror delvis på bristande kunskap om vilken tillgång de utgör i samhällslivet. Även om SCB:s tidsanvändningsstudie ger viss information om vad årsrika människor gör med sin tid är underlaget litet och uppgifterna stämmer t.ex. inte överens med de kartläggningar som SPF Seniorerna gjort. Därför är det nödvändigt att den offentliga statistiken utvecklas för att det ska vara möjligt att ge en rättvisande bild av hur människor som är äldre än 65 år använder sin tid och vilket ekonomiskt värde dessa insatser motsvarar.

10. Behov av ny statistik, punkt 11 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 3 och
avslår motionerna
2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD),
2015/16:2453 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 1 och
2015/16:3224 av Kent Ekeroth (SD).

Ställningstagande

Den utredning som alliansregeringen tillsatte för att kartlägga, analysera och föreslå kompletterande mått på BNP lämnade sitt betänkande i maj 2015. Utredningen föreslår att livskvalitet i officiellt perspektiv ska spegla medborgarnas handlingsfrihet och att den ska mätas och redovisas utifrån tio

komponenter, men föreslår inte något samlat index för att mäta livskvaliteten i stort. Utredningen behöver kompletteras med en sådant samlat index. Inte heller har utredningen i tillräcklig utsträckning betonat uppföljning av människors subjektiva livskvalitet, vilket är ett etablerat sätt att mäta livskvalitet som utgår från den enskilde.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:72 av Finn Bengtsson och Lotta Finstorp (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mindre statligt ägande för friare universitet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:124 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att staten, i sin arbetsgivarpolicy, uttryckligen ser till att statliga myndigheters anlitande av bemanningsföretag avvecklas och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:229 av Erik Ottoson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett snabbare arbete med att tillgängliggöra statliga data i form av öppna data och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att staten skapar förutsättningar för och driver på landstings och kommuners arbete med öppna data, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:403 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet att se över direktiven till Fortifikationsverket så att samarbetet och dialogen ökar och gör det möjligt för idrottsrörelsen och föreningslivet att använda försvarsmark för träning och tävling, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:445 av Annelie Karlsson och Kerstin Nilsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda de offentligt anställdas identiteter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:688 av Anti Avsan (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta byggandet av bostäder för Försvarsmaktens behov och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:933 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna upp offentliga databaser som inte innehåller personkänsligt eller säkerhetsklassat material och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1480 av Jan Björklund m.fl. (FP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utveckling av SCB:s statistik över årsrika människor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1582 av Hans Rothenberg m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa åldersneutrala ansökningar vid tillsättande av tjänster i offentlig regi och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1821 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga och utöka det statistiska underlaget för utbetalningar av ekonomiskt bistånd och att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag på hur detta kan åstadkommas och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa livskvalitetsindex i den officiella statistiken och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om alternativ lokalisering av myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillämpa öppna och transparenta rekryteringar för offentliga tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2056 av Mattias Bäckström Johansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en övergång till öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2142 av Åsa Westlund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera Fortifikationsverkets uppdrag så att även andra hänsyn än rent

marknadsekonomiska ska beaktas i samband med att försvaret aviserar att behovet av viss mark, t.ex. i Stockholms skärgård, inte längre kvarstår och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2276 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att statliga myndigheter i större utsträckning anställer personer med en funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2441 av Kristina Yngwe (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera en nationell it-haverikommission för att bättre utvärdera och dra lärdomar av offentliga satsningar inom it och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2453 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram bättre statistik över de kreativa näringarna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2631 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för tjänstledighet från offentliga arbetsgivare vid internationellt hjälparbete och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2713 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om s.k. social impact bonds och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3059 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, FP, KD):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga myndigheter bör få i uppdrag att strategiskt arbeta för att öka utbudet och tillgängligheten av öppna data, samt att samtliga myndigheter bör tillgängliggöra de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gemensamma e-förvaltningsprojekt för att effektivisera myndigheternas arbete och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav på innovationsarbete ska införas i regleringsbrevet till relevanta myndigheter där målsättningar ska sättas upp för uppdrag att genomföra innovationsvänlig upphandling eller upphandling av innovation och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3224 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta fördjupad statistik om nationalitet och invandrarbakgrund och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga arbetsgivare ska vara flexibla arbetsgivare och erbjuda medarbetarna goda möjligheter att kombinera arbetsliv och vardagsliv och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stat, kommuner och landsting bör agera förebild i sin roll som arbetsgivare, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.